

Briselē, 6.5.2015.
COM(2015) 192 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Digitālā vienotā tirgus stratēģija Eiropai

{SWD(2015) 100 final}

Izvilums no dokumenta: Politikas pamatnostādnes nākamajai Eiropas Komisijai “Jauns sākums Eiropai – mana programma nodarbinātībai, izaugsmei, taisnīgumam un demokrātiskām pārmaiņām” (2014. gada 15. jūlijs)

2. prioritāte: Savienots digitālais vienotais tirgus

“Es uzskatu, ka mums daudz labāk jāizmanto lieliskās un neierobežotās iespējas, ko sniedz digitālās tehnoloģijas. Lai to panāktu, mums būs jābūt drosmīgiem un jānovērš ierobežojumi attiecībā uz telesakaru regulējumu, autortiesību un datu aizsardzības regulējumu, radioviļņu pārvaldību un konkurences tiesību piemērošanu dalībvalstīs.

*Ja to spēsīm, mēs varam panākt, ka Eiropas pilsoņi drīz varēs izmantot mobilos tālrunus visā Eiropā, nemaksājot viesabonēšanas maksu. Mēs varam panākt, lai patērētāji savās elektroniskajās ierīcēs varētu piekļūt pakalpojumiem, mūzikai, filmām un sporta pasākumiem jebkurā vietā Eiropā, neskatoties uz robežām. Mēs varam nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus, lai uz visiem uzņēmumiem, kuri piedāvā preces vai pakalpojumus Eiropas Savienībā, attiektos vienādi datu aizsardzības un patērētāju tiesību aizsardzības noteikumi neatkarīgi no servera atrašanās vietas. **Izveidojot savienotu digitālo vienoto tirgu, mēs varam nākamās Komisijas pilnvaru termiņā nodrošināt papildu izaugsmi Eiropā līdz 250 miljardiem eiro, šādā veidā izveidojot simtiem tūkstošiem jaunu darbvietu — it īpaši jauniesiem, kuri meklē darbu, — un aktīvu zināšanu sabiedrību.***

*Lai to panāktu, savu pilnvaru termiņa pirmajos sešos mēnešos plānoju īstenot **vērienīgus likumdošanas pasākumus ar mērķi izveidot savienotu digitālo vienoto tirgu**, proti, ātri pabeidzot sarunas par kopējiem Eiropas datu aizsardzības noteikumiem, piešķirot vērienu mūsu pašreizējai telesakaru regulējuma reformai, modernizējot autortiesību regulējumu digitālās revolūcijas un patērētāju paradumu izmaiņu kontekstā un modernizējot un vienkāršojot patērētāju tiesību aizsardzības noteikumus attiecībā uz iepirkšanos tiešsaistē un digitālā vidē. Tas jādara, vienlaikus cenšoties uzlabot digitālās prasmes un izglītību visās sabiedrības grupās un atvieglot inovatīvu jaunu uzņēmumu izveidošanu. Plašākai digitālo tehnoloģiju un tiešsaistes pakalpojumu izmantošanai jāklūst par horizontālu politiku, kas attiecas uz visām ekonomikas nozarēm un publisko sektoru”.*

Žans Klods Junkers

1. IEVADS – KĀPĒC IR VAJADŽĪGS DIGITĀLAIS VIENOTAIS TIRGUS

Pasaules ekonomika strauji pievēršas digitalizācijai. Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT) vairs nav atsevišķa nozare, bet pamats visām mūsdienu inovatīvajām ekonomikas sistēmām. Internets un digitālās tehnoloģijas, arvien vairāk integrējoties visās tautsaimniecības nozarēs un sabiedrībā, maina to, kā mēs dzīvojam, strādājam – gan kā indivīdi, gan darījumdarbībā –, un mūsu sabiedrību kopumā.

Šīs izmaiņas notiek tik plašā mērogā un lielā ātrumā, ka tās rada milzīgas inovācijas, izaugsmes un nodarbinātības iespējas. Taču valsts iestādēm minētās izmaiņas rada sarežģītus politikas jautājumus, kuru risināšanai ir nepieciešama koordinēta ES rīcība. Visas dalībvalstis cīnās ar līdzīgām problēmām, darot to valsts līmenī, kas ir pārāk ierobežots, lai ļautu tām izmantot visas iespējas un atrisināt visus jautājumus, kas saistīti ar šo pārmaiņu procesu. Daudzus jautājumus var atrisināt Eiropas līmenī, kur ir nodrošināts atbilstošs satvars. Tāpēc Eiropas Komisija par vienu no tās galvenajām prioritātēm ir noteikusi digitālā vienotā tirgus izveidi.

Digitālais vienotais tirgus ir tirgus, kurā tiek nodrošināta personu brīva pārvietošanās un preču, pakalpojumu un kapitāla brīva aprīte un kurā indivīdi un uzņēmumi var bez grūtībām piekļūt tiešsaistes darbībām un tās izmantot godīgas konkurences apstākļos, un kur augstā līmenī tiek nodrošināta patērētāju un personas datu aizsardzība neatkarīgi no to valstspiederības vai dzīvesvietas. Digitālā vienotā tirgus izveide nodrošinās, ka Eiropa saglabās savu pasaules līderes pozīciju digitālajā ekonomikā, palīdzot Eiropas uzņēmumiem augt globāli.

Eiropa ir spējīga ieņemt vadošo lomu pasaules digitālajā ekonomikā, bet šīs spējas pašlaik netiek izmantotas. Eiropas Savienību kavē sadrumstalotība un šķēršļi, kas fiziskajā vienotajā tirgū nepastāv. Minēto šķēršļu samazināšana Eiropā varētu papildināt Eiropas IKP par papildu 415 miljardiem euro¹. Digitālās ekonomikas izveide var paplašināt tirgu un veicināt labākus pakalpojumus par labākām cenām, piedāvāt plašāku izvēli un radīt pamatu jaunām darbvietām. Digitālā vienotā tirgus izveide var radīt apstākļus jaunu uzņēmumu veidošanai un pastāvošo uzņēmumu izaugsmei un peļņu no apjomīgā tirgus, kurā ir vairāk nekā 500 miljoni iedzīvotāju.

Šīs digitālā vienotā tirgus stratēģijas izstrādē piedalījās dalībvalstis, Eiropas Parlaments un ieinteresētās personas. Tā darbosies vairākus gadus, pievēršoties galvenajām savstarpēji saistītām darbībām, kuras veicamas tikai ES līmenī. Minētās darbības tika izraudzītas nolūkā Komisijas darbības laikā nodrošināt maksimālo rezultātu, un tās tiks turpmāk izstrādātas saskaņā ar labāka regulējuma principiem. Par katru tiks veikta atbilstīga apspriešana un ietekmes novērtējums. Digitālā vienotā tirgus stratēģija balstīsies uz trim pīlāriem.

- **Patērētājiem un uzņēmumiem labāka piekļuve tiešsaistes precēm un pakalpojumiem visā Eiropā** – šim nolūkam ir steidzami jāmazina būtiskākās atšķirības starp tiešsaistes un bezsaistes vidi, lai likvidētu šķēršļus pārrobežu darbībām tiešsaistē.

¹ Atsauces uz informāciju par faktiem, kas iekļauti šajā dokumentā, ir sniegtas pievienotajā Komisijas dienestu darba dokumentā “Eiropas digitālā vienotā tirgus stratēģija – analīze un pierādījumi” [SWD(2015)100]. Šajā dokumentā arī ir iekļauta sīkāka informācija par problēmas būtību un pierādījumi, kas ir šīs stratēģijas pamatojums.

- **Piemērotu apstākļu radīšana digitālo tīklu un pakalpojumu attīstībai** – tam ir nepieciešama ātrdarbīga, droša un uzticama infrastruktūra un satura pakalpojumi, kuru pamatā ir atbilstoši normatīvie apstākļi inovāciju, investīciju, godīgas konkurences jomā un līdzvērtīgi konkurences apstākļi.
- **Eiropas digitālās ekonomikas izaugsmes potenciāla maksimāla izmantošana** – tam nepieciešamas investīcijas IKT infrastruktūrā un tehnoloģijās, piemēram, mākoņdatošanā, lielajos datos, pētniecībā un inovācijā nolūkā stiprināt rūpniecības konkurētspēju, kā arī publisko pakalpojumu uzlabošana, iekļautība un prasmes.

2. PATĒRĒTĀJIEM UN UZŅĒMUMIEM LABĀKA PIEKĻUVE TIEŠSAISTEI VISĀ EIROPĀ

Digitālais vienotais tirgus sniedz uzņēmumiem, jo īpaši uzņēmējiem, jaunas iespējas paplašināt savu darbību visā Eiropā. Tādēļ ir vajadzīga tūlītēja rīcība nolūkā likvidēt pārrobežu tiešsaistes darbību šķēršļus, tostarp novērst atšķirības dalībvalstu līgumtiesībās un autortiesībās un mazināt PVN slogu. Veidojot patērētāju uzticēšanos pārrobežu tirdzniecībai tiešsaistē, svarīga nozīme ir izdevīgiem un kvalitatīviem pārrobežu paku piegādes pakalpojumiem, kas šobrīd nav pieejami. Viens no stratēģijas mērķiem ir piemērota e-komercijas regulējuma izstrāde un tādas netaisnīgas diskriminācijas novēršana, kas vērsta pret patērētājiem un uzņēmumiem, kad tie mēģina piekļūt saturam vai iegādāties preces un pakalpojumus tiešsaistē ES. Diskriminācija var izpausties kā valstspiederības, dzīvesvietas vai ģeogrāfiskās atrašanās vietas ierobežojumi, kas ir pretrunā ES pamatprincipiem.

2.1. Pārrobežu e-komercijas noteikumi, kuriem patērētāji un uzņēmēji var uzticēties

Viens no iemesliem, kāpēc patērētāji un mazie uzņēmumi neiesaistās ciešāk pārrobežu e-komercijā ir tāds, ka šos darījumus reglamentējošie noteikumi var būt sarežģīti, neskaidri un tie var atšķirties starp dalībvalstīm. Atšķirīgie 28 dalībvalstu patērētāju tiesību aizsardzības un līgumtiesību noteikumi attur uzņēmumus no pārrobežu tirdzniecības un liedz patērētājiem gūt labumu no konkurētspējīgākajiem piedāvājumiem un no plašā tiešsaistes piedāvājuma spektra.

- Ja, iepērkoties tiešsaistē, ES patērētāji varētu izvēlēties no pilna ES preču un pakalpojumu klāsta, tie ik gadu varētu ietaupīt 11,7 miljardus euro.
- 61 % ES patērētāju jūtas droši attiecībā uz iepirkšanos tiešsaistē pie mazumtirgotāja, kas atrodas minētā patērētāja dalībvalstī, bet tikai 38 % jūtas droši, ja šis mazumtirgotājs ir no citas ES dalībvalsts.
- Tikai 7 % no Eiropas Savienības MVU veic pārrobežu tirdzniecību.

Vienotā tirgū uzņēmumiem būtu jābūt iespējai pārvaldīt savus tirdzniecības darījumus saskaņā ar vienotiem noteikumiem. Attiecībā uz pārdošanu tiešsaistē daži patērētāju tiesību un līgumtiesību aspekti jau ir pilnībā saskaņoti (piemēram, informācija, kas jāsniedz patērētājiem pirms līguma noslēgšanas, kā arī noteikumi, kas reglamentē viņu tiesības atteikties no darījuma, ja tie pārdomā). Tomēr uz citiem līguma aspektiem (piemēram, kādi tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir pieejami, ja materiālā prece neatbilst līgumā noteiktajai) attiecas ES noteikumi, kas paredz tikai minimālu saskaņošanu, ar iespēju dalībvalstīm to pastiprināt. Attiecībā uz tiesiskās aizsardzības līdzekļiem par tiešsaistē iegādātajām precēm, kuru digitālais saturs ir bojāts (piemēram, e-grāmatas), speciāli ES noteikumi nepastāv vispār, un tikai daži valsts noteikumi reglamentē šādus gadījumus.

Vienkāršoti un mūsdienīgi tiešsaistes un digitālo pārrobežu pirkumu noteikumi iedrošinās vairāk uzņēmumu iesaistīties pārrobežu tirdzniecībā tiešsaistē un palielinās patērētāju uzticēšanos pārrobežu e-komercijai. 57 % uzņēmumu apgalvo, ka viņi vai nu uzsāktu, vai palielinātu tiešsaistes pārdošanu uz citām ES dalībvalstīm, ja visās ES dalībvalstīs tiktu piemēroti vieni un tie paši e-komercijas noteikumi.

Nolūkā nodrošināt piemērotus apstākļus pārrobežu e-komercijas attīstībai Komisija, kā norādīts tās 2015. gada darba programmā, iesniegs grozītu tiesību akta priekšlikumu², kas paredz tirgotāju darbības balstīšanu valsts tiesību aktos un pirkuma līguma pušu galveno tiesību un pienākumu turpmāku saskaņošanu. Tas tiks darīts, paredzot tiesiskās aizsardzības līdzekļus par saistību neizpildi un paredzot atbilstīgus termiņus tiesībām izmantot tiesiskās garantijas. Mērķis ir nodrošināt, lai atšķirības obligātajos valsts patērētāju līgumtiesību noteikumos vai atšķirības, kas izriet no konkrētiem ražojumiem paredzētajiem noteikumiem, piemēram, marķēšanas noteikumiem, nekavētu tirgotājus iekšējā tirgū veikt pārrobežu tirdzniecību.

Tomēr ar vienotiem noteikumiem vien nepietiek. Lai šie noteikumi darbotos, pastāv arī vajadzība pēc ātrākas, dinamiskākas un konsekvētākas patērētāju tiesību aizsardzības noteikumu izpildes attiecībā uz tiešsaistes un digitālajiem pirkumiem. Komisija iesniegs priekšlikumu pārskatīt Regulu par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā³, kas ļaus precizēt un pilnveidot tiesībaizsardzības iestāžu pilnvaras un uzlabot to tirgus uzraudzības darbību koordinēšanu un brīdināšanas mehānismus, lai pārkāpumus atklātu ātrāk. Turklāt Komisija 2016. gadā izveidos ES mēroga tiešsaistes strīdu izšķiršanas platformu.

Komisija līdz 2015. gada beigām iesniegs grozītu priekšlikumu, i) paredzot saskaņotus ES noteikumus digitālā satura pirkumiem tiešsaistē un ii) ļaujot tirgotājiem balstīt savu darbību uz valsts tiesību aktiem, kuru pamatā ir konkrēts galveno ES līgumtiesību noteikumu kopums attiecībā uz materiālo preču iekšzemes un pārrobežu tiešsaistes tirdzniecību.

Komisija iesniegs priekšlikumu pārskatīt Regulu par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā nolūkā izstrādāt efektīvākus sadarbības mehānismus.

2.2. Kvalitatīvi paku pārrobežu piegādes pakalpojumi par pieņemamām cenām

Kvalitatīvi pārrobežu piegādes pakalpojumi par pieņemamām cenām var vairot patērētāju uzticēšanos pārrobežu tirdzniecībai tiešsaistē. Ieinteresētās personas pauž neapmierinātību par pārredzamības trūkumu, mazo sūtījumu pārmērīgajām cenām un dažādu operatoru, kas darbojas pārrobežu sūtījumu jomā, sadarbības neesību un no tā izrietošajām neērtībām galapatērētājam.

- 62 % no uzņēmumiem, kas pašlaik neveic tirdzniecību tiešsaistē, bet mēģina to darīt, norāda uz pārāk augsto piegādes izmaksu problēmu.
- Tiek lēsts, ka valstu pasta operatoru iekasētie paku pārrobežu piegādes tarifi divas līdz piecas reizes pārsniedz iekšzemes piegādes tarifus.

Augstās cenas un paku piegādes neefektivitāte nedrīkst būt par šķērslī pārrobežu e-komercijai. Nozare 2015. gada jūnijā iesniegs Komisijai ziņojumu par pašregulācijas izmantošanu. Minētais ziņojums pievēršas kvalitātes un sadarbības aspektiem, piemēram, sūtījumu

² COM(2011) 635 2011/0284/COD

³ Regula (EK) Nr. 2006/2004

izsekošana un ātrāka paku piegāde, bet neattiecas uz cenu noteikšanu vai regulatīvo uzraudzību. Komisija izvērtēs nozares paveikto un uzsāks papildu pasākumus, lai uzlabotu cenu noteikšanas pārredzamību Eiropas paku piegādes, tostarp mazo sūtījumu cenu, jomā un lai uzlabotu pārrobežu paku piegādes tirgu regulatīvo uzraudzību nolūkā nodrošināt labi funkcionējošu pārrobežu piegādes pakalpojumu jomu. Pēc tam, kad no šo pasākumu pieņemšanas brīža būs pagājuši divi gadi, Komisija, pienācīgi ņemot vērā sasniegto progresu, novērtēs papildu pasākumu nepieciešamību.

Komisija 2016. gada pirmajā pusē uzsāks pasākumus cenu noteikšanas pārredzamības uzlabošanai un paku piegādes regulatīvās uzraudzības pastiprināšanai.

2.3. Novērst nepamatotu ģeogrāfisko bloķēšanu

Ģeogrāfiskā bloķēšana ir prakse, ko tiešsaistes tirgotāji izmanto komerciālos nolūkos un kā rezultātā tiek liegta piekļuve tīmekļa vietnēm, kas reģistrētas citās dalībvalstīs. Dažkārt patērētāji var piekļūt tīmekļa vietnei, taču nevar tajā iegādāties preces vai pakalpojumus. Patērētājs var arī tikt novirzīts uz tā paša uzņēmuma vietējo tīmekļa vietni ar atšķirīgām cenām vai citādu produktu vai pakalpojumu piedāvājuma klāstu. Citos gadījumos, ja pārdošana netiek liegta, tiek piemērota ģeogrāfiskās lokalizācijas prakse, kā rezultātā, pamatojoties uz ģeogrāfisko atrašanās vietu, automātiski tiek piemērotas atšķirīgas cenas, piemēram, automašīnas noma konkrētā galamērķī tiešsaistē klientam vienā dalībvalstī izmaksā vairāk nekā tādas pašas automašīnas noma klientam citā dalībvalstī. Ģeogrāfiskā bloķēšana ir viens no vairākiem rīkiem, ko uzņēmumi izmanto tirgus sadalīšanai segmentos pēc valstu principa (teritoriālie ierobežojumi). Ģeogrāfiskā bloķēšana, kas ierobežo patērētāju iespējas un izvēli, ir būtisks patērētāju neapmierinātības un iekšējā tirgus sadrumstalotības iemesls.

- No Eiropas Patērētāju centru tīkla saņemtajām sūdzībām par cenu atšķirībām vai cita veida ģeogrāfisko diskrimināciju, ar ko patērētāji saskaras, 74 % attiecas uz pārrobežu pirkumiem tiešsaistē.

Ģeogrāfiskās bloķēšanas prakse var būt tirgus dalībnieku vienpusēja lēmuma, uzņēmēju vienošanās par tirgus savstarpēju sadali vai vertikālas vienošanās rezultāts (par izplatīšanas tiesībām teritorijā). Dažkārt šie piegādes ierobežojumi un no tiem izrietošās cenu atšķirības var pamatot, piemēram, gadījumos, kad pārdevējam ir jāievēro konkrētas juridiskās saistības. Tomēr daudzos gadījumos tiešsaistes ģeogrāfiskai bloķēšanai nav pamata. Šī nepamatotā prakse būtu nepārprotami jāizslēdz, lai ES patērētāji un uzņēmumi var pilnībā izmantot vienotā tirgus priekšrocības attiecībā uz izvēli un zemākām cenām.

Komisija 2016. gada pirmajā pusē nāks klajā ar tiesību aktu priekšlikumiem izbeigt nepamatotu ģeogrāfisko bloķēšanu. Pasākumi var būt mērķtiecīgas izmaiņas E-tirdzniecības regulējumā⁴, un regulējumā, kas izveidots ar Pakalpojumu direktīvas⁵ 20. pantu

Komisija ir arī sākusī Pretkartēļu apsekojumu ES e-komercijas nozarē, koncentrējoties uz konkurences tiesību piemērošanu e-komercijas jomā.

2.4. Labāka piekļuve digitālajam saturam — mūsdienīgs, Eiropai pielāgots autortiesību regulējums

⁴ Direktīva 2000/31/EK

⁵ Direktīva 2006/123/EK

Autortiesības veido radošās un kultūras nozares pamatu Eiropā. Radošums ir būtisks priekšnoteikums Eiropas Savienības spējai konkurēt pasaulē, un ES ir pasaules līdere atsevišķās nozarēs, kuras ir cieši saistītas ar autortiesībām. Digitālais saturs ir viens no galvenajiem digitālās ekonomikas izaugsmes virzītājspēkiem. No Eiropas iedzīvotājiem 56 % izmanto internetu kultūras mērķiem, un tiek prognozēts, ka nākamajos piecos gados digitālās izklaides un plašsaziņas līdzekļu tēriņi pieaugs līdz divciparu rādītājam (aptuveni 12 %). Patērētāju paradumi mainās – digitālo saturu arvien biežāk skatās mobilajās ierīcēs, un sagaida, ka saturam no jebkuras vietas varēs piekļūt visur.

Joprojām ir plaši sastopami šķēršļi pārrobežu piekļuvei ar autortiesībām aizsargātiem satura pakalpojumiem un šādu pakalpojumu pārnēsāmībai, jo īpaši attiecībā uz audiovizuālajām programmām. Attiecībā uz pārnēsāmību, kad patērētāji šķērso ES iekšējo robežu, tiem, pamatojoties uz autortiesībām, bieži vien tiek liegta iespēja izmantot satura pakalpojumus (piemēram, video pakalpojumus), ko tie iegādājušies savā mītnes valstī.

- 45 % no uzņēmumiem, kuri apsver iespēju pārdot personām tiešsaistē digitālos pakalpojumus, norādīja, ka autortiesību ierobežojumi tiem sagādā problēmas, proti, attur no pārdošanas ārzemēs.
- Mazāk nekā 4 % no visa ES pieejamā pieprasījumuvideo satura ir pieejami pārrobežu iegādei.

Turklāt, cenšoties tiešsaistē piekļūt vai nopirkt ar autortiesībām aizsargātu saturu no citas dalībvalsts, patērētāji dažreiz tiek informēti, ka to valstī šāds saturs nav pieejams vai tam no šīs valsts nevar piekļūt. Šāda situācija daļēji ir saistīta ar autortiesību teritoriālo raksturu un grūtībām, kas saistītas ar tiesību iegūšanu. Citos gadījumos pieejamības un/vai piekļuves trūkums var izrietēt no līgumiskiem ierobežojumiem starp tiesību īpašniekiem un izplatītājiem vai no izplatītāju komercdarbības lēmumiem. Reizēm tam iemesls var būt teritoriālās ekskluzivitātes statusa nozīme noteiktu veidu (audiovizuālo) darbu finansēšanā.

Inovāciju pētniecībā gan nekomerciāliem, gan komerciāliem mērķiem, kas balstās uz tekstizraci un datizraci (piemēram, teksta un datu kopu kopēšana, meklējot būtisku korelāciju vai atkārtosanos), var būtiski kavēt tas, ka trūkst skaidra tiesiskā regulējuma un dalībvalstu pieejas atšķiras. Kopā ar citiem priekšlikumiem autortiesību jomā, ņemot vērā to ietekmi uz visām ieinteresētajām pusēm, tiks izvērtēta nepieciešamība pēc lielākas juridiskās noteiktības attiecībā uz iespēju pētniekiem un izglītības iestādēm plašāk izmantot ar autortiesībām aizsargātus materiālus, tostarp pāri robežām, lai tie varētu gūt labumu no šo tehnoloģiju potenciāla un pārrobežu sadarbības.

Efektīva un līdzsvarota civilprocesa sistēma cīņai pret komerciāla mēroga autortiesību pārkāpumiem ir būtiska investīciju sekmēšanai inovācijā un darbvietu radīšanai. Turklāt vajadzētu precizēt noteikumus, kas piemērojami tiešsaistes starpnieku darbībām, kuras saistītas ar autortiesībām aizsargātiem darbiem, īpaši ņemot vērā šo starpnieku pieaugošo iesaistīšanos satura izplatīšanā. Lai veicinātu satura radīšanu nākotnē, ir arī jāapsver pasākumi taisnīgas atlīdzības nodrošināšanai darbu autoriem.

Eiropai ir vajadzīgs saskaņotāks autortiesību režīms, kas nodrošina stimulus radīšanai un investīcijām, vienlaikus ļaujot satura patēriņu un pārraidi pāri robežām, balstoties uz mūsu bagāto kultūras daudzveidību. Šajā nolūkā Komisija piedāvās risinājumus, kas maksimāli paplašinās lietotājiem pieejamo piedāvājumu klāstu un pavērs jaunas iespējas satura veidotājiem, vienlaikus saglabājot ES plašsaziņas līdzekļu un inovatīva satura finansēšanu. Turklāt Komisija pārskatīs Satelīta apraides un kabeļu retranslācijas direktīvu⁶ nolūkā

⁶ Padomes Direktīva 93/83/EEK (1993. gada 27. septembris)

izvērtēt nepieciešamību paplašināt tās piemērošanas jomu, lai iekļautu raidorganizāciju tiešsaistes pārraides, un nepieciešamību veikt turpmākus pasākumus, lai uzlabotu pārrobežu piekļuvi raidorganizāciju pakalpojumiem Eiropā.

Līdz 2015. gada beigām Komisija nāks klajā ar tiesību aktu priekšlikumiem samazināt atšķirības starp valstu autortiesību režīmiem un nodrošināt lietotājiem visā ES plašāku tiešsaistes piekļuvi darbiem, tostarp veicot turpmākus saskaņošanas pasākumus. Minētie priekšlikumi ietvers šādus aspektus: i) likumīgi iegūta satura pārnesamība, ii) pārrobežas piekļuves nodrošināšana likumīgi iegūtiem tiešsaistes pakalpojumiem, vienlaikus ievērojot tiesību vērtību audiovizuālajā nozarē, iii) lielāka juridiskā noteiktība satura pārrobežu izmantošanai īpašiem mērķiem (piemēram, pētniecībai, izglītībai, tekstizracei un datizracei, utt.), piemērojot saskaņotus izņēmumus, iv) precizēti starpnieku darbības noteikumi, kas saistīti ar autortiesībām aizsargātu saturu, un 2016. gadā v) modernizēta intelektuālā īpašuma tiesību īstenošana, koncentrējoties uz komerciāla mēroga pārkāpumiem (pieeja “sekojiet naudai”), kā arī to pārrobežu piemērošana.

2.5. PVN sloga un šķēršļu mazināšana pārrobežu tirdzniecībā

Sarežģījumi, kas rodas, saskaroties ar daudzām dažādām valstu sistēmām, rada būtisku šķērslī uzņēmumiem, kuri mēģina veikt pārrobežu tirdzniecību tiešsaistē un bezsaistē. Kopš 2015. gada 1. janvāra, kad spēkā stājās jaunie noteikumi par pakalpojuma sniegšanas vietu (ko vienbalsīgi atbalstīja visas 28 dalībvalstis), PVN par visiem telesakaru, apraides un elektroniskiem pakalpojumiem tiek iekasēts valstī, kurā atrodas klients, nevis valstī, kurā atrodas pakalpojuma sniedzējs.

Līdztekus, lai samazinātu attiecīgo uzņēmumu izmaksas un administratīvo slogu, ir ieviesta elektroniskā reģistrācijas un maksājumu sistēma. Tā būtu jāpiemēro arī materiālajām precēm, kas pasūtītas tiešsaistē ES un ārpus tās. Tā vietā, lai deklarētu un maksātu PVN katrā dalībvalstī, kur atrodas uzņēmumu klienti, uzņēmumiem būtu iespēja iesniegt vienotu deklarāciju un maksājumu savā dalībvalstī.

Patlaban uz precēm, kas pasūtītas tiešsaistē no trešo valstu preču piegādātājiem, attiecas mazo sūtījumu atbrīvojums no importa nodokļiem, kas privātiem klientiem ES ļauj saņemt no PVN atbrīvotus sūtījumus. Tas šiem uzņēmumiem dod konkurētspējas priekšrocības pār ES piegādātājiem, un jau ir ziņots par tirgus izkropļojumiem vairākās dalībvalstīs. Šāds atbrīvojums vairs nebūtu vajadzīgs, ja PVN tiktu iekasēts ar vienotu un vienkāršotu elektroniskās reģistrācijas un maksājumu mehānismu.

- ES uzņēmums, kas vēlas veikt pārrobežu tirdzniecību, saskaras ar PVN atbilstības ievērošanas izmaksām vismaz EUR 5,000 gadā par katru mērķa dalībvalsti.
- ES uzņēmumi saskaras ar būtiskiem tirgus izkropļojumiem, ko izraisa no PVN atbrīvotās preces, kuras piegādā trešo valstu uzņēmumi. Šie izkropļojumi samazina ES uzņēmumu apgrozījumu par līdz pat 4,5 miljardiem euro gadā.

Komisija strādā pie tā, lai mazinātu ar pārrobežu e-komerciju saistīto slogu, kas izriet no atšķirīgiem PVN režīmiem, radītu līdzvērtīgus konkurences apstākļus ES uzņēmumiem un nodrošinātu, ka PVN ieņēmumi nonāk patērētāja dalībvalstī. Saistībā ar vispārējo PVN reformu Komisija izskatīs arī jautājumu par nodokļu piemērošanu dažiem e-pakalpojumiem, piemēram, digitālajām grāmatām un publikācijām tiešsaistē.

Turklāt attiecībā uz tiešajiem nodokļiem Komisija drīzumā iesniegs rīcības plānu par jaunu pieeju uzņēmuma ienākuma nodoklim vienotajā tirgū, saskaņā ar kuru peļņa būtu jāapliek ar nodokli tur, kur tiek radīta vērtība, tostarp digitālajā ekonomikā.

Komisija 2016. gadā nāks klajā ar tiesību aktu priekšlikumiem nolūkā samazināt uzņēmumu administratīvo slogu, kas rodas atšķirīgu PVN režīmu dēļ, tostarp i) paplašināt pašreizējo vienoto elektroniskās reģistrācijas un maksājumu mehānismu, ko piemēros ES iekšējai un trešo valstu materiālo preču tirdzniecībai tiešsaistē, ii) ieviest kopīgu ES mēroga vienkāršošanas pasākumu (PVN sliksni), lai palīdzētu mazajiem jaunizveidotiem e-komercijas uzņēmumiem, iii) dot iespēju veikt piederības valsts kontroli, tostarp vienotu pārrobežu uzņēmumu revīziju PVN nolūkiem, un iv) atcelt PVN atbrīvojumu attiecībā uz mazu sūtījumu importu no trešo valstu piegādātājiem.

3. PIEMĒROTU UN LĪDZVĒRTĪGU KONKURENCES APSTĀKĻU RADĪŠANA MODERNIEM DIGITĀLAJIEM TĪKLIEM UN INOVATĪVIEM PAKALPOJUMIEM

Digitālā vienotā tirgus pamatā jābūt drošiem, uzticamiem, ātrdarbīgiem, cenu ziņā pieejamiem tīkliem un pakalpojumiem, kas aizsargā patērētāju pamattiesības uz privātumu un personas datu aizsardzību, vienlaikus veicinot inovāciju. Tam ir nepieciešama stipra, konkurētspējīga un dinamiska telesakaru nozare nolūkā veikt vajadzīgās investīcijas, izmantot inovācijas, piemēram, mākoņdatošanu, lielo datu tehnoloģijas vai lietisko internetu. Dažu tiešsaistes platformu tirgus vara potenciāli rada bažas, jo īpaši visietekmīgāko platformu, kuru nozīme citiem tirgus dalībniekiem kļūst arvien būtiskāka.

3.1. Mērķim atbilstīgu telesakaru noteikumu izstrāde

IKT tīkli veido pamatu digitālajiem produktiem un pakalpojumiem, kuriem ir potenciāls atvieglot visus mūsu dzīves aspektus un veicināt Eiropas ekonomikas atlabšanu. Labi funkcionējoši tirgi par pieņemamām cenām sniedz piekļuvi augstas veikspējas fiksētai un bezvadu platjoslas infrastruktūrai. ES telesakaru noteikumu turpmāki pielāgojumi apvienojumā ar ES konkurences noteikumu piemērošanu ir palīdzējuši nodrošināt tirgu konkurētspējīgu darbību, pazemināt cenas un uzlabot pakalpojumu kvalitāti patērētājiem un uzņēmumiem. Efektīva konkurence ir svarīgs virzītājspēks investīcijām telesakaru tīklos.

Patlaban nozarē notiek strukturālas izmaiņas, un tā joprojām cieš no valstu tirgu izolētības, normatīvās saskaņotības un paredzamības trūkuma visā ES, jo īpaši attiecībā uz radiofrekvenču spektru, un investīciju trūkuma, jo īpaši lauku apvidos. Šīs problēmas netiks pilnībā atrisinātas pašreiz notiekošo diskusiju ietvaros par telesakaru vienotā tirgus pasākumu kopumu. Tādēļ, lai padarītu šo procesu mērķtiecīgāku, Komisija pārskatīs visus spēkā esošos tiesību aktus un vajadzības gadījumā sagatavos priekšlikumus par izmaiņām. Pirmais būtiskais solis ir pieņemt telesakaru vienotā tirgus pasākumu kopumu, kas saskaņā ar Komisija plāniem sniegs skaidrus un saskaņotus noteikumus attiecībā uz tīkla neitralitāti un aizsāks datu viesabonēšanas papildmaksu galīgo atcelšanu.

Radiofrekvenču spektrs ir būtisks pamatelements platjoslas pakalpojumu ieviešanai. To pārvalda valstu līmenī un dalībvalstis saņem vērtīgus ieņēmumus no spektra izmantošanas tiesību pārdošanas, un šie ieņēmumi paliks tikai un vienīgi dalībvalstī. Tomēr valstu radiofrekvenču spektra pārvaldības nosacījumi ļoti atšķiras (piemēram, licenču termiņi, pārklājuma prasības): nav saskanīga ES mēroga mērķa un kritēriju attiecībā uz spektra piešķiršanu valsts līmenī, kas rada šķēršļus ienākšanai tirgū, kavē konkurenci un samazina investoriem nepieciešamo paredzamību visā Eiropā. Tādēļ radiofrekvenču spektrs

dalībvalstīm būtu jāpārvalda saskaņotāka regulējuma ietvaros, kas atbilst nepieciešamībai izveidot digitālo vienoto tirgu.

Komisija iesniegs konkrētus priekšlikumus koordinētai tādas 700 MHz joslas atbrīvošanai, kas ir īpaši labi piemērota, lai nodrošinātu platjoslas pakalpojumus lauku teritorijās, vienlaikus ņemot vērā audiovizuālo plašsaziņas līdzekļu sadales īpašās vajadzības.

Tomēr ir arī nepieciešamas būtiskākas pārmaiņas attiecībā uz to, kā spektru pārvalda un regulē, ņemot vērā tā īpašo nozīmi savienojamības nodrošināšanai. Piemēram, gausi un joprojām nepilnīgi bezvadu platjoslas pakalpojumu vajadzībām atbrīvotā 800 MHz josla (sākotnējā “digitālās dividendes” frekvenču spektra josla) kavēja 4G mobilo telefonu tīklu izvēršanu un viedtālrunu, kas pielāgoti šai joslai, ieviešanu.

Turklāt fiksēto sakaru tīklos ir izveidojusies nepilnīga “infrastruktūras konkurence”, izņemot ļoti blīvi apdzīvotās teritorijās, kur jau pastāvēja kabeļu tīkli vai kur vietējās iestādes ir bijušas aktīvas. Tajās jomās, kur infrastruktūras konkurence reģionālajā vai valsts mērogā ir izveidojusies, ir vajadzīgs vienkāršāks un samērīgāks regulējums. Ir jāveicina ļoti augstas kapacitātes tīklu ieviešana, vienlaikus saglabājot efektīvu konkurenci un ar riskiem samērīgu peļņu. Universālā pakalpojuma direktīvas⁷ pārskatīšanas ietvaros tiks izskatīts arī jautājums par to, kā aptvert visgrūtāk pieejamos apgabalus un sasniegt sabiedriskas nozīmes mērķus (piemēram, augstas kapacitātes savienojamības nodrošināšanu skolām un universitātēm / pētniecības centriem).

Mainīgajos tirgus un tehnoloģiskās vides apstākļos ir nepieciešams stiprināt institucionālo sistēmu. Būs nepieciešams arī stiprināt tādu organizāciju lomu, kurās ir pārstāvētas dalībvalstu iestādes, piemēram, Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru organizāciju vai Radiofrekvenču spektra politikas grupu.

Telesakaru operatori konkurē ar pakalpojumiem, kurus galapatērētāji arvien vairāk izmanto kā tradicionālo elektronisko sakaru pakalpojumu aizstājējus, piemēram, ar balss telefonijas pakalpojumiem, taču uz tiem neattiecas tāda pati normatīvā kārtība. Telesakaru noteikumu pārskatīšanā tiks pētīti veidi, kā nodrošināt līdzvērtīgus konkurences apstākļus tirgus dalībniekiem tāda apmērā, ka viņi sniedz konkurējošus pakalpojumus, un arī, kā apmierināt ES savienojamības vajadzības ilgtermiņā.

Komisija 2016. gadā iesniegs priekšlikumus vērienīgai telesakaru normatīvā regulējuma reformai, galveno uzmanību pievēršot šādiem aspektiem: i) konsekventa vienotā tirgus pieeja radiofrekvenču spektra politikai un pārvaldībai, ii) nosacījumu nodrošināšana patiesi vienotam tirgum, novēršot regulējuma sadrumstalotību, lai dotu iespēju efektīviem tīkla operatoriem un pakalpojumu sniedzējiem panākt apjomradītus ietaupījumus un nodrošinātu efektīvu patērētāju tiesību aizsardzību, iii) līdzvērtīgu konkurences apstākļu nodrošināšana tirgus dalībniekiem un konsekventa noteikumu piemērošana, iv) stimulu radīšana investīcijām ātrdarbīgas platjoslas tīklos (tostarp Universālā pakalpojuma direktīvas pārskatīšana) un v) efektīvākas normatīvās institucionālās sistēmas izveide.

⁷ Direktīva 2002/22/EK

3.2. Plašsaziņas līdzekļu regulējums 21. gadsimtam

Straujas tehnoloģiskās pārmaiņas un jaunu uzņēmējdarbības modeļu attīstība saturā izplatīšanai ietekmē audiovizuālo jomu. Pieaug to veidu dažādība, kas ļauj skatītājiem piekļūt audiovizuālajam saturam internetā, un pārnēsājamās ierīces (piemēram, viedtālruni) izmaina skatīšanās paradumus. Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva⁸ ir veicinājusi audiovizuālo programmu un plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu apripi visā ES. Direktīvas darbības joma jau aptver gan tradicionālos televīzijas raidījumus, gan audiovizuālos pieprasījuma pakalpojumus un nosaka obligāto noteikumu kopumu attiecībā uz abiem pakalpojumu veidiem. Tomēr dažos aspektos attiecībā uz pieprasījuma pakalpojumiem ir paredzētas mazākas saistības, jo lietotājam ir lielāka iespēja izvēlēties un kontrolēt saturu un skatīšanās laiku.

Šis normatīvais regulējums ir veicinājis dinamiska tirgus rašanos, un ir svarīgi nodrošināt, ka, tirgum un tehnoloģijām attīstoties, tas saglabā atbilstību. Komisija pārbaudīs, vai būtu jāpielāgo pašreizējā noteikumu sistēma, kas attiecas uz apraidi un uz pieprasījuma pakalpojumiem. Turklāt Komisija apsvērs, vai noteikumu pašreizējā darbības joma būtu jāpaplašina nolūkā ietvert jaunus pakalpojumus un dalībniekus, kuri direktīvā pašlaik netiek uzskatīti par audiovizuālo plašsaziņas līdzekļu pakalpojumiem, un / vai pakalpojumu sniedzējus, kas neietilpst tās ģeogrāfiskās darbības jomā. Komisija arī turpinās strādāt pie pasākumiem Eiropas darbu katalogu veicināšanai pieprasījuma video platformās.

Komisija pārskatīs audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvu, īpašu uzmanību pievēršot tās darbības jomai un noteikumiem, kas piemērojami visiem tirgus dalībniekiem, jo īpaši pasākumiem Eiropas darbu veicināšanai un nepilngadīgo aizsardzības un reklāmas noteikumiem.

3.3. Mērķim atbilstīga normatīvā vide platformām un starpniekiem

3.3.1. Tiešsaistes platformu nozīme

Tiešsaistes platformas (piemēram, meklētājprogrammas, sociālie plašsaziņas līdzekļi, e-komercijas platformas, lietojumprogrammu iegādes vietnes, cenu salīdzināšanas tīmekļa vietnes) ieņem aizvien nozīmīgāku vietu sociālajā un ekonomiskajā dzīvē. Patērētājiem tās dod iespēju tiešsaistē atrast informāciju un uzņēmumiem – izmantot elektroniskās komercijas priekšrocības. Eiropai šajā jomā ir spēcīgs potenciāls, bet to kavē sadrumstaloti tirgi, kas apgrūtina uzņēmumu iespējas paplašināt savu darbību.

Platformas rada, uzkrāj un kontrolē milzīgu datu apjomu par to klientiem un pielieto algoritmus, lai pārvērstu to izmantojamā informācijā. Šādu datu apjoms strauji pieaug – 90 % no visiem datiem, kas ir pieejami internetā, tika radīti mazāk nekā 2 gadu laikā. Turklāt platformām digitālajā ekonomikā ir inovatoru loma: tās palīdz mazajiem uzņēmumiem integrēties virtuālajā vidē un iegūt jaunus tirgus. Jaunas platformas mobilitātes, tūrisma, mūzikas, audiovizuālo, finanšu, izmitināšanas un darbā pieņemšanas pakalpojumu jomā ir strauji augušas un ātri un pamatīgi izkonkurējušas tradicionālos uzņēmējdarbības modeļus. Sadarbīgā patēriņa attīstība arī piedāvā iespējas palielināt efektivitāti, izaugsmi un

⁸ Direktīva 2010/13/ES

nodarbinātību, pateicoties uzlabotai patērētāju izvēlei, taču potenciāli rada arī jaunus jautājumus⁹ regulējuma jomā.

Lai gan to ietekme ir atkarīga no attiecīgo platformu veidiem un to tirgus varas, dažas platformas var kontrolēt piekļuvi tiešsaistes tirgiem un var būtiski ietekmēt to, kā dažādi tirgus dalībnieki tiek atalgoti. Dažu platformu pieaugošā ietekme tirgū ir radījusi virkni problēmu. Tostarp pārredzamības trūkums attiecībā uz veidu, kā tās izmanto iegūto informāciju, to spēcīgās pozīcijas savu interešu pārstāvēšanā (salīdzinājumā ar to klientiem), kuras var būt atspoguļotas to noteikumos (jo īpaši attiecībā uz MVU), savu pakalpojumu reklamēšana, radot konkurentiem neizdevīgāku stāvokli, un nepārredzama cenu noteikšanas politika vai cenu noteikšanas un pārdošanas nosacījumu ierobežojumi.

Dažas tiešsaistes platformas ir attīstījušās, kļūstot par dalībniekiem, kas konkurē daudzās ekonomikas nozarēs, un tas, kā šīs platformas izmanto savu ietekmi tirgū, rada vairākus jautājumus, kas prasa sīkāku analīzi, kura būtu plašāka par konkurences tiesību piemērošanu konkrētos gadījumos.

3.3.2. *Cīņa pret nelikumīgu saturu internetā*

E-tirdzniecības direktīvā nostiprinātais princips, ka interneta starpnieku pakalpojumu sniedzējiem nevajadzētu būt atbildīgiem par saturu, ko tie pārraida, glabā vai mitina, ciktāl tie rīkojas pilnīgi pasīvā veidā, ir interneta attīstības pamatā Eiropā. Tajā pašā laikā, ja nelikumīgs saturs tiek konstatēts – ar pretlikumīgām darbībām saistīta informācija, piemēram, terorisms / bērnu pornogrāfija, vai informācija, kas pārkāpj citas personas īpašumtiesības (piemēram, autortiesības) –, starpniekiem būtu jāveic efektīvi pasākumi, lai šādu informāciju izņemtu. Patlaban piekļuves likvidēšana nelikumīgam saturam un tā izņemšana mitināšanas pakalpojumu sniedzējiem var būt lēns un sarežģīts process, bet saturs, kas ir likumīgs var tikt kļūdaini izņemts. No ieinteresētajām personām 52,7 % apgalvo, ka darbības pret nelikumīgu saturu bieži ir neefektīvas un tām trūkst pārredzamības. Atšķirības valstu pieejās var kavēt tiesībsardzību (ar negatīvu ietekmi uz cīņu pret noziedzību internetā) un graut paļāvību izmantot tiešsaistes pakalpojumus. Pieaugot digitālā satura apjomam, kas pieejams internetā, visticamāk, pieaugs slodze, ko šis apjoms rada pašreizējiem noteikumiem. Ne vienmēr ir viegli noteikt ierobežojumus tam, ko starpnieki var darīt ar saturu, kuru tie pārraida, glabā vai mitina, pirms tie zaudē iespēju gūt labumu no E-tirdzniecības direktīvā paredzētajiem izņēmumiem no atbildības.

Nesenie notikumi pastiprināja publiskās debates par to, vai palielināt vispārējo aizsardzības līmeni pret nelikumīgiem materiāliem internetā. Komisija papildus tās novērtējumam par tiešsaistes platformām izskatīs nepieciešamību veikt jaunus pasākumus, lai, pienācīgi ņemot vērā to, kā šie pasākumi ietekmē pamattiesības uz vārda un informācijas brīvību, cīnītos pret nelikumīgu saturu internetā piemēram, stingras procedūras nelikumīga satura izņemšanai, vienlaikus izvairoties no likumīga satura izņemšanas, un vai likt starpniekiem uzņemties lielāku atbildību un veikt pienācīgas pārbaudes tīklu un sistēmu pārvaldē – rūpības pienākums.

Komisija līdz 2015. gada beigām uzsāks tādu visaptverošu novērtējumu par platformu nozīmi, tostarp sadarbīgajā patēriņā, un par tiešsaistes starpniekiem, kas attieksies uz šādiem jautājumiem: i) pārskatāmība, piem., meklēšanas rezultātos (tostarp attiecībā uz

⁹ Tie tiks risināti topošajā iekšējā tirgus stratēģijā un e-komercijas regulējumā.

apmaksātajām saitēm un /vai reklāmu), ii) platformu ievāktās informācijas izmantojums, iii) attiecības starp platformām un piegādātājiem, iv) ierobežojumi privātpersonu un uzņēmumu spējai pārvietoties no vienas platformas uz citu, un analizēs, (v) kā vislabāk cīnīties pret nelikumīgu saturu internetā.

3.4. Uzticības stiprināšana digitālajiem pakalpojumiem, drošībai tajos un attiecībā uz personas datu apstrādi

Kiberdraudi ir problēma, kurai nav robežu, un tiem ir negatīva ietekme uz mūsu ekonomiku, iedzīvotāju pamattiesībām un sabiedrību kopumā. Pārkāpumu skaita pieaugums (piemēram, datu pārtveršana, tiešsaistes maksājumu krāpniecība, identitātes zādzība, komercnoslēpumu zādzība) rada ievērojamus ekonomiskus zaudējumus. Tie bieži rada pakalpojumu traucējumus, pamattiesību pārkāpumus un mazina pilsoņu uzticēšanos tiešsaistes darbībām.

Dalībvalstis un ES iestādes ir atzinušas nepieciešamību aizsargāt mūsu tīklus un svarīgo infrastruktūru un efektīvi reaģēt uz kiberdraudiem, kā arī ir pieņēmušas valsts un ES līmeņa kiberdrošības stratēģijas un noteikumus. Patlaban likumdošanas procesā esošās Direktīvas par tīklu un informācijas drošību¹⁰ pieņemšana būs nozīmīgs solis uz priekšu. Viena no Eiropas kiberdrošības stratēģijas¹¹ galvenajām prioritātēm ir attīstīt kiberdrošības rūpnieciskos un tehnoloģiskos resursus. Strauji mainīgajā tehnoloģiju un tiešsaistes tīklu drošības risinājumu jomā joprojām pastāv konkrēti trūkumi. Tādēļ ir nepieciešama vienotāka pieeja, lai ES rūpniecība var piegādāt drošākus risinājumus un lai tiktu veicināts tas, ka uzņēmumi un iedzīvotāji pārņem šos risinājumus. Turklāt ir nepieciešama efektīva tiesībaizsardzības iestāžu reakcija uz noziedzīgu darbību tiešsaistē. Šajā sakarā Komisija ir izvirzījusi priekšlikumus tās Eiropas Drošības programmā¹².

- Tikai 22 % Eiropas iedzīvotāju pilnībā uzticas tādiem uzņēmumiem kā meklētājprogrammām, sociālo tīklu vietnēm un e-pasta pakalpojumu sniedzējiem.
- No interneta lietotājiem 72 % uztraucas, ka no tiem tiešsaistē tiek pieprasīts pārlieku daudz personas datu.

Attiecībā uz personas datu un privātās dzīves aizsardzību ES ir apņēmusies nodrošināt augstākos aizsardzības standartus, ko garantē ar Pamattiesību hartas 7. un 8. pantu. Vispārīgā datu aizsardzības regula¹³ stiprinās uzticēšanos digitālajiem pakalpojumiem, jo tā paredz personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic visi uzņēmumi, kas sniedz pakalpojumus Eiropas tirgū.

Uz elektronisko sakaru pakalpojumiem (Direktīva par e-privātumu¹⁴) attiecas īpaši noteikumi, kurus, iespējams, būs jāpārskata, kad tiks panākta vienošanās par ES vispārīgajiem noteikumiem datu aizsardzības jomā, jo vairums pašreizējā Direktīvā par e-privātumu esošie panti attiecas tikai uz elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem, t.i., tradicionālajiem telesakaru uzņēmumiem. Tādējādi no tās darbības jomas faktiski ir izslēgti informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzēji, kas sakaru pakalpojumu sniegšanai izmanto internetu.

¹⁰ COM(2013) 48 *final*

¹¹ JOIN(2013) 1 *final*

¹² COM(2015) 185

¹³ COM(2012) 11 *final*

¹⁴ Direktīva 2002/58/EK

Komisija 2016. gada pirmajā pusē uzsāks publiskā un privātā sektora partnerības izveidi saistībā ar kibernetiķi, proti, tiešsaistes tīklu drošības tehnoloģiju un risinājumu jomā.

Tiklīdz tiks pieņemti jaunie ES datu aizsardzības noteikumi, kam būtu jānotiek līdz 2015. gada beigām, Komisija pārskatīs E-privātuma direktīvu, īpašu uzmanību pievēršot augsta līmeņa aizsardzības nodrošināšanai datu subjektiem, kā arī līdzvērtīgu konkurences apstākļu radīšanai visiem tirgus dalībniekiem.

4. DIGITĀLĀS EKONOMIKAS IZAUGSMES POTENCIĀLA MAKSIMĀLA IZMANTOŠANA

Tuvākajā desmitgadē saimnieciskā darbība lielākoties būs atkarīga no digitālām ekosistēmām, kuras veidos digitālā infrastruktūra, aparatūra un programmatūra, lietojumprogrammas un dati. Lai ES varētu saglabāt savu konkurētspēju, saglabāt spēcīgu rūpniecības bāzi un sekmīgi pāriet uz viedu rūpniecības un pakalpojumu ekonomiku, digitalizācija būs nepieciešama visās nozarēs. No digitālās ekonomikas pievienotās vērtības 75 % rada tradicionālās rūpniecības nozares, nevis IKT ražotāji, taču digitālo tehnoloģiju integrācija uzņēmumos ir vajākais elements. Tikai 1,7 % no ES uzņēmumiem pilnībā izmanto modernās digitālās tehnoloģijas¹⁵, bet 41 % tās neizmanto vispār. Digitalizācija arī piedāvā vēl nebijušas iespējas citās ekonomikas nozarēs, piemēram, transporta (piem., intelektiskās transporta sistēmas) vai enerģētikas (piem., viedie tīkli, skaitītāji)¹⁶.

ES ir vajadzīga virkne pasākumu, lai nodrošinātu to, ka Eiropas nozares ir vadošās IKT izstrādes, izmantošanas un automatizācijas, ilgtspējīgas ražošanas un pārstrādes tehnoloģiju jomās, lai tās kalpotu nākotnes tirgiem. Digitāla ekonomika var arī veicināt iekļaujošākas sabiedrības attīstību. Iedzīvotāji un uzņēmumi pašreiz negūst maksimālu labumu no digitālajiem pakalpojumiem (sākot no e-pārvaldības, e-veselības, e-enerģētikas, līdz e-transportam), kuriem vajadzētu būt bez grūtībām pieejamiem visā ES.

Komisija informēs sociālos partnerus un aicinās tos iekļaut digitālo vienoto tirgu to sociālajā dialogā Eiropas līmenī.

4.1. Datu ekonomikas veidošana

Lielie dati, mākoņdatošanas pakalpojumi un lietiskais internets ir ļoti svarīgi ES konkurētspējas aspekti. Bieži tiek uzskatīts, ka dati ir ekonomikas izaugsmes, inovācijas un digitalizācijas katalizators visās ekonomikas nozarēs, jo īpaši attiecībā uz MVU (un jaunizveidotiem uzņēmumiem) un sabiedrību kopumā. Lielie dati un augstas veiktspējas datu sistēma maina arī to, kā notiek pētniecība un zināšanu apmaiņa, tas ietilpst pārejas procesā uz efektīvāku un atbilstīgāku "atklātu zinātņi".

- Lielo datu sektors pieaug par 40 % gadā, septiņreiz ātrāk nekā IT tirgus.

Sadrumstalotais tirgus pietiekamā apmērā nenodrošina mākoņdatošanu, lielos datus, uz datiem balstītu zinātņi un lietisko internetu, lai varētu pilnībā īstenot to potenciālu Eiropā. Lai pilnībā izmantotu digitālo un datu tehnoloģiju potenciālu, mums būs jānovērš virkne tehnisku un likumdošanas šķēršļu. Ierobežojumi, piemēram, tādi, kas saistīti ar datu atrašanās vietu (t. i., dalībvalstu prasības paturēt datus valstu teritorijā), liek datu pakalpojumu

¹⁵ Tostarp mobilā interneta, sociālo tīklu, mākoņdatošanas vai lielo datu jomā.

¹⁶ Kā minēts Pamatstratēģijā spēcīgai Enerģētikas savienībai ar tālredzīgu klimata pārmaiņu politiku. [COM(2015) 80 final]

nodrošinātājiem katrā reģionā vai valstī veidot dārgu lokālu infrastruktūru (datu centrus). Sadrumstalotā autortiesību noteikumu īstenošana un skaidrības trūkums par tiesībām izmantot datus vēl vairāk kavē pārrobežu datu izmantošanas tālāku attīstību un tehnoloģiju (piemēram, tekstizraces un datizraces) jaunu pielietojumu. Vēl viens šķērslis pārrobežu datu plūsmai un jaunu pakalpojumu (piem., multimodālu ceļojumu informācijas sistēmas, uz datiem balstītas zinātnes) izstrādei ir tas, ka trūkst atvērta un sadarbspējīgu sistēmu un pakalpojumu un datu pārnēsāšanas starp pakalpojumiem. Juridiskā noteiktība attiecībā uz atbildības (kas nav saistīta ar personas datiem) sadalījumu ir priekšnoteikums lietiskā interneta ieviešanai.

Uzņēmumi un patērētāji vēl nejutās pietiekami pārliecināti, lai izmantotu pārrobežu mākoņdatošanas pakalpojumus datu uzglabāšanai vai apstrādāšanai, jo pastāv bažas par drošību, pamattiesību ievērošanu un datu aizsardzību kopumā. Datu aizsardzības reformas kopuma pieņemšana nodrošinās, ka visā Eiropas Savienībā personas datu apstrādi reglamentē vienoti un aktuāli noteikumi. Tomēr līgumos bieži neparedz vai stingri ierobežo mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēja līgumisko atbildību, ja dati vairs nav pieejami vai izmantojami, vai arī sarežģī līguma izbeigšanu. Tas nozīmē, ka dati faktiski nav pārnēsami. Datu aizsardzības jomā gan pašreizējā, gan nākamajā tiesiskajā regulējumā nepieļauj personas datu brīvas aprites ierobežošanu Savienības ietvaros. Datu brīvas aprites ierobežojumi, kas būtu pamatojami ar citiem iemesliem, nav atrunāti. Dalībvalstis tāpēc nespēj kavēt brīvu personas datu apriti, pamatojoties uz privātumu un personas datu aizsardzību, bet to var darīt, pamatojoties uz citiem iemesliem. Nepamatoti ierobežojumi attiecībā uz datu atrašanās vietu ES būtu jāatceļ un jānovērš.

Komisija 2016. gadā ierosinās izveidot “datu brīvas plūsmas” iniciatīvu, kuras mērķis ir novērst ierobežojumus tādu datu brīvai plūsmai ES, kas nav saistīti ar personas datu aizsardzību, un nepamatotus ierobežojumus attiecībā uz datu atrašanās vietu uzglabāšanas vai apstrādes nolūkiem. Tā risinās jaunās problēmas, kas saistītas ar datu īpašumtiesībām, sadarbspēju, izmantojamību un piekļuvi tādās jomās kā uzņēmumu savstarpējie darījumi, uzņēmumu un patērētāju darījumi, automatiski ģenerētie dati un mašīnas-mašīnas dati. Tas veicinās piekļuvi publiskajiem datiem nolūkā sekmēt inovācijas virzību. Komisija uzsāks Eiropas mākoņdatošanas iniciatīvu, tostarp mākoņpakalpojumu sertificēšanu, līgumus, mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēju maiņu un zinātnes mākoņdatošanu, kas atvērta pētniecībai.

4.2. Konkurētspējas uzlabošana, izmantojot sadarbspēju un standartizāciju

Digitālajā ekonomikā sadarbspēja nozīmē nodrošināt efektīvu komunikāciju starp digitālajiem komponentiem, piemēram, ierīcēm, tīkliem vai datu repozitorijiem. Tas nozīmē arī labāku savienojamību visā piegādes ķēdē vai starp rūpniecības un pakalpojumu nozarēm. Tas nozīmē efektīvāku pārrobežu savienojamību starp kopienām un starp valsts dienestiem un iestādēm. E-pārvaldes pakalpojumiem, kas tiek izstrādāti dažādās dalībvalstīs, vajadzētu būt savstarpēji savienojamiem, lai tie netiktu izstrādāti izolācijā. Patlaban starp dalībvalstīm pastāv kopīga izpratne par pamatprasībām sadarbspējas panākšanai, pamatojoties uz “Eiropas sadarbspējas satvaru”, ko Komisija iesniedza 2010. gadā. Šis satvars ir jāatjaunina un jāpaplašina.

Digitālajā vienotajā tirgū jauno tehnoloģiju sadarbspējas palielināšanā būtiska nozīme ir standartizācijai. Tā var palīdzēt virzīt jaunu tehnoloģiju izstrādi, piemēram, 5G bezvadu sakarus, rūpniecības (*Industry 4.0*) un būvniecības procesu digitalizāciju, uz datiem balstītus pakalpojumus, mākoņdatošanas pakalpojumus, kiberdrošību, e-veselību, e-transportu un mobilos maksājumus. ES IKT standartizācijas mainīgais plāns ir svarīgs instruments šajā saistībā. Tomēr ir jāpastiprina pūles, lai nodrošinātu, ka standartizācija neatpaliek no

izmaiņām tehnoloģijās. Patlaban nozares ieinteresētās personas lēmumus par to, kurās jomās izstrādāt standartus, pieņem, pamatojoties uz augšupēju pieeju, un tas arvien biežāk notiek ārpus Eiropas, apdraudot mūsu ilgtermiņa konkurētspēju. Mums jānosaka iztrūkstošie tehnoloģiju standarti, kas ir nepieciešami, lai atbalstītu mūsu rūpniecības un pakalpojumu nozaru pievēršanos digitalizācijai (piemēram, lietiskā interneta, kibernetikas, lielo datu un mākoņdatošanas jomā), un jāpilnvaro standartizācijas iestādes, lai tās to nekavējoties īsteno.

Digitālajā ekonomikā aizvien būtiskāks elements standartizācijas jomā ir standarta svarīgākie patenti (proti, standarti, kuru pamatā ir patents kā īpašumtiesības) un daudzās nozarēs tas ir arī uzņēmējdarbības modeļa būtisks elements – veids, kā investīcijas pētniecībā un inovācijā pārvērst naudas izteiksmē. Komisija uzskata, ka, lai nodrošinātu godīgus licencēšanas nosacījumus, ir nepieciešams līdzsvarots satvars sarunām starp standarta svarīgākā patenta tiesību īpašniekiem un īstenotājiem.

Turklāt standartu pieejamība bieži vien nav pietiekama, lai nodrošinātu sadarbību, ja esošos standartus piegādātāji nav integrējuši savos risinājumos. Publiskajam iepirkumam ir būtiska nozīme standartu veicināšanā, un dalībvalstis ir izveidojušas IKT standartu valstu katalogus un sadarbības specifikācijas, lai informētu publisko iepirkumu rīkotājus un paātrinātu standartu pieņemšanu valstu tirgos. Šo katalogu integrēšana Eiropas katalogos novērstu tirgus sadrumstalotību ES līmenī.

Komisija sāks integrētu standartizācijas plānu, lai apzinātu un noteiktu standartizācijas galvenās prioritātes, koncentrējoties uz tehnoloģijām un jomām, kuras uzskatāmas par noteicošajām digitālajā vienotajā tirgū, kas ietver būtisku nozaru sadarbību un standartus tādās jomās kā veselība (telemedicīna, m-veselība), transports (transporta plānošana, e-krava), vide un enerģētika. Komisija pārskatīs un paplašinās Eiropas sadarbības satvaru.

4.3. Iekļaujoša e-sabiedrība

Komisijas mērķis ir atbalstīt iekļaujošu digitālo vienoto tirgu, kurā iedzīvotājiem un uzņēmumiem ir vajadzīgās prasmes un kur tie var gūt labumu no savstarpēji saistītiem, daudzvalodu e-pakalpojumiem: e-enerģētikas, e-pārvaldes, e-veselības vai e-transporta.

4.3.1. Digitālās prasmes un zināšanas

Pieprasījums pēc darbiniekiem ar digitālām prasmēm pieaug par apmēram 4 % gadā. Ja netiks veikti izšķirīgi pasākumi, līdz 2020. gadam IKT speciālistu trūkums ES varētu radīt 825,000 neaizpildītu vakanču. ES iedzīvotāju digitālās pamatprasmes uzlabojas (no 55 % līdz 59 % iedzīvotāju), taču vēl ir ejams tāls ceļš. Digitālo prasmju līmenis ir jāpaaugstina arī darba ņēmējiem visās ekonomikas nozarēs, kā arī darba meklētājiem, lai uzlabotu viņu nodarbināmības iespējas. Nepieciešams mainīt to, kā izglītības un apmācības sistēmas pielāgojas digitālajai revolūcijai. Šo izmaiņu īstenošanai var izmantot, piemēram, šādas ES mēroga iniciatīvas: “Digitālo darbvietu lielā koalīcija”, “ES programmēšanas nedēļa” un “Atvērtā izglītība”.

Par mācību programmām atbild dalībvalstis, kurām ir steidzami jānovērš digitālo pamatprasmju trūkums. Komisija atbalstīs to centienus un sniegs savu ieguldījumu nolūkā uzlabot digitālo prasmju un kvalifikāciju atzišanu un palielināt IKT profesionalitātes līmeni Eiropā.

Komisija turpmākajos pasākumos prasmju un apmācību jomā digitālās prasmes un zināšanas izvirzīs kā galveno elementu.

4.3.2. E-pārvaldība

Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji Eiropā dažādā mērā ir pievērsušies jaunajām tehnoloģijām, taču iespējams darīt vairāk, lai modernizētu valsts pārvaldi, nodrošinātu pārrobežu sadarbību un sekmētu vieglāku mijiedarbību ar iedzīvotājiem.

Tiešsaistes sabiedriskajiem pakalpojumiem ir būtiska nozīme izmaksu efektivitātes un kvalitātes paaugstināšanai pakalpojumiem, kas tiek sniegti iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Viens paaugstinātas efektivitātes piemērs ir “tikai vienreiz” princips – tikai 48 % gadījumu valsts pārvaldes iestādes atkārtoti izmanto to rīcībā jau esošo informāciju par iedzīvotājiem vai uzņēmumiem, neveicot jaunu informācijas pieprasījumu. Šā principa paplašināšana, ievērojot tiesību aktus datu aizsardzības jomā, līdz 2017. gadam ES līmenī radītu ikgadējus neto ietaupījumus apmēram 5 miljardu euro apmērā gadā. Komisija uzsāks uzņēmumiem un iedzīvotājiem paredzētu izmēģinājuma projektu saistībā ar “tikai vienreiz” principu, lai izpētītu iespējas ieviest ES mēroga e-seifa risinājumu (drošu tiešsaistes repozitoriju dokumentiem). “Tikai vienreiz” principa paplašināšana, lai tas sniegtos pāri robežām, vēl vairāk veicinās digitālā vienotā tirgus efektivitāti.

Publiskais iepirkums veido aptuveni 19 % no ES IKP, un paredzams, ka ES mēroga e-iekirkumos varēs ietaupīt 50 miljardus euro gadā. Saskaņā ar 2014. gada publiskā iepirkuma reformu kopumu pāreja uz pilnīgu e-iekirkumu jāveic līdz 2018. gada oktobrim¹⁷. Šā mērķa sasniegšanai ir jāpieliek lielākas pūles, ņemot vērā, ka daudzās dalībvalstīs pāreja ir aizsākusies gausi.

Patlaban kontaktpunkti starp valsts iestādēm un iedzīvotājiem / uzņēmumiem ir sadrumstaloti un nepilnīgi. Uzņēmumu un iedzīvotāju vajadzības, kas saistītas ar to pārrobežu darbību, varētu tikt labāk nodrošinātas, balstoties uz Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta digitālo pakalpojumu infrastruktūru un paplašinot un integrējot esošos Eiropas portālus, tīklus, pakalpojumus un sistēmas (piemēram, Tava Eiropa, vienas pieturas aģentūras, ražojumu kontaktpunkti, būvizstrādājumu kontaktpunkti), un piesaistot tos “Vienotajai digitālajai vārtejai”. Turklāt nolūkā samazināt uzņēmumu un iedzīvotāju izmaksas un administratīvo slogu, Eiropas Savienībā būtu jāatbalsta centieni izmantot elektroniskos dokumentus.

Uzņēmumus kavē normatīvā regulējuma sadrumstalotība un šķēršļi, kas apgrūtina to iespējas darboties plašākā mērogā un pāri robežām iekšējā tirgus ietvaros. Daudzas dalībvalstis ir aicinājušas rīkoties, tostarp atvieglot uzņēmumu ātru izveidi (piem., 24 stundās). Komisija uzskata, ka jebkuram reģistrētam uzņēmumam jābūt iespējai paplašināt savu darbību pāri robežām tiešsaistē un mēneša laikā kļūt par Eiropas mēroga uzņēmumu, balstoties uz uzņēmējdarbības reģistru savstarpēju savienojamību un “tikai vienreiz” principu¹⁸.

Komisija nāks klajā ar jauno E-pārvaldes rīcības plānu 2016.–2020. gadam, kas paredz, tostarp i) līdz 2017. gadam realizēt uzņēmējdarbības reģistru savstarpēju savienojamību, ii) 2016. gadā kopā ar dalībvalstīm izveidot izmēģinājuma projektu principam “tikai

¹⁷ Direktīva 2014/24/ES, Direktīva 2014/25/ES.

¹⁸ Komisija turpinās izstrādāt vajadzīgos pasākumus tās vienotā tirgus stratēģijā, lai sasniegtu šos mērķus.

vienreiz”, iii) paplašināt un integrēt Eiropas un valstu portālus, lai strādātu pie Vienotas digitālās vārtejas izstrādes (“Single Digital Gateway”) nolūkā izveidot iedzīvotājiem un uzņēmumiem paredzētu lietotājiem draudzīgu informācijas sistēmu, iv) paātrināt dalībvalstu pāreju uz e-iepirkumu un sadarbspējīgu e-parakstu sistēmu.

5. DIGITĀLĀ VIENOTĀ TIRGUS ĪSTENOŠANA

Digitālā vienotā tirgus izveide ir nozīmīga daļa ES stratēģijā, kas vērsta uz sagatavošanos nākotnei un augsta dzīves līmeņa turpmāku nodrošināšanu tās iedzīvotājiem. Lai to panāktu, ir nepieciešama politiskā griba un līdzekļi šajā stratēģijā izklāstīto darbību īstenošanai. Ir nepieciešams mobilizēt vajadzīgos finanšu līdzekļus un resursus un izveidot pārvaldības struktūru, iekļaujot galvenos dalībniekus, lai nodrošinātu to, ka ES iestādes, dalībvalstis un ieinteresētās personas to efektīvi īsteno. Ja ir pietiekami pierādījumi par šķēršļu pastāvēšanu, kas ir jālikvidē, Komisija iesniegs tiesību aktu priekšlikumus un īsteno iniciatīvas nolūkā nodrošināt, lai vienotais tirgus kalpotu patērētājiem un uzņēmumiem. Gadījumos, kad nepieciešama turpmāka apspriešanās un pierādījumu vākšana, lai noteiktu pareizo darbības virzienu, Komisija iespējamo risinājumu apspriešanās iesaistīs ieinteresētās personas. Ar šo programmu Komisija, Parlaments un dalībvalstis ir aicinātas sadarboties un veikt vērienīgus pasākumus.

5.1. Investīcijas digitālajā vienotajā tirgū

Digitālā vienotā tirgus stratēģijas galvenais mērķis ir izveidot labvēlīgu vidi investīcijām digitālajos tīklos, pētniecībā un inovatīvā uzņēmējdarbībā. Pareizo pamatnosacījumu noteikšana palīdzēs piesaistīt privātās investīcijas un radīt investoru uzticību. Digitālā vienotā tirgus mērķu sasniegšanai būs nepieciešamas būtiskas investīcijas. Digitālā vienotā tirgus infrastruktūrai un pakalpojumiem, kā arī pētniecībai un inovatīviem MVU (tostarp jaunizveidotiem uzņēmumiem) jau ir iedalīts ES finansējums. Gaidāms, ka Eiropas strukturālie un investīciju fondi šai jomai atvēlēs aptuveni 21,4 miljardus euro. Īpaši pūliņi būtu jāvelta, lai novērstu digitālo plaisu starp pilsētu un lauku teritorijām. Papildinot esošās ES programmas, Eiropas Stratēģisko investīciju fonds¹⁹ ir paredzēts, lai atbalstītu plašu digitālo projektu klāstu, jo īpaši to nozīmīgā inovācijas un pētniecības elementa (un tādējādi lielāka riska) dēļ. Ievērojamas papildu finansēšanas iespējas nodrošina Eiropas Investīciju banka un Eiropas Investīciju fonds.

Inovatīviem uzņēmējiem digitālajā ekonomikā ir svarīga nozīme. Lai gūtu panākumus, tiem ir nepieciešama labāka piekļuve finansējumam, tostarp pašu kapitālam un riska kapitālam. Lai atbalstītu finansējumu, kas piešķirts uz pašu kapitāla bāzes, ES ir ieviesusi virkni iniciatīvu, tostarp regulatīvos instrumentus, piemēram, Eiropas riska kapitāla fondu. Tomēr ir jāturpina darbs, lai darītu pieejamas atbilstošas finansējuma iespējas, jo pastāvošā dažādība uzņēmumu statūtos un ar to saistītais juridiskais risks un izmaksas visā Eiropā mēdz kavēt investīciju veikšanu jaunizveidos ES uzņēmumus un to uzņēmējdarbības paplašināšanu²⁰.

Ņemot vērā iepriekšējo pieredzi, kad ES līdzekļi, kas bija paredzēti investīcijām IKT, netika pietiekamā mērā apgūti, Komisija sadarbosies ar Eiropas Investīciju banku, projektu

¹⁹ COM(2014) 903 final

²⁰ Strādājot pie vienotā tirgus stratēģijas un kapitāla tirgu savienības [COM(2015) 63], Komisija izpētīs iespējas piesaistīt vairāk riska kapitāla.

virzītājiem un dalībvalstīm, lai nodrošinātu, ka tiek pilnībā izmantoti pieejamie investīciju līdzekļi, tostarp tehniskā palīdzība, un pilnībā izmantota sinerģija starp instrumentiem.

5.2. Starptautiskā dimensija

Īstenota digitālā vienotā tirgus radītā telpa palīdzēs uzņēmumiem augt ārpus ES iekšējā tirgus un padarīs ES par vēl pievilcīgāku vietu pasaules mēroga uzņēmumiem. Eiropas tirgus atvērtība būtu jāsauglabā un tālāk jāpilnveido digitālajā jomā. ES būtu jāturpina uzstāt, lai tās tirdzniecības partneri nodrošina tādu pašu atvērtību un intelektuālā īpašuma tiesību efektīvu piemērošanu. Tā kā ES ir pasaules digitālo pakalpojumu lielākā eksportētāja, globālās digitālās tirdzniecības šķēršļi Eiropas uzņēmumus ietekmē jo īpaši. Tādēļ būtu jāturpina vērienīga digitālās tirdzniecības un investīciju politika, tostarp izmantojot ES brīvās tirdzniecības nolīgumus²¹. Īstenots digitālais vienotais tirgus var arī sekmēt attīstības programmu laikposmam pēc 2015. gada. Komisija turpinās darbu, lai izstrādātu ilgtspējīgu pieeju interneta pārvaldībai, izmantojot vairāku ieinteresēto personu iesaistes modeli ar mērķi nodrošināt brīvu un atklātu internetu.

5.3. Efektīva digitālā vienotā tirgus pārvaldība

Ņemot vērā kopīgo atbildību par savlaicīgu stratēģijā iekļauto darbību īstenošanu, Komisija iesaistīsies dialogā ar Eiropas Parlamentu un Padomi, un padziļinās savu sadarbību ar abām iestādēm. Komisija iesaistīsies pastāvīgā dialogā ar ieinteresētajām personām, lai informētu par politikas veidošanu un lai nodrošinātu efektīvu stratēģijas īstenošanu. Ņemot vērā to, ka digitālā vienotā tirgus stratēģija aptver vairākas jomas, tās īstenošanai būs vajadzīgs atbalsts no īpaši veidotām konsultāciju un atbalsta grupām. Komisija aicina Eiropadomi sniegt nepieciešamo impulsu un regulāri pārskatīt sasniegto. Komisija arī centīsies uzlabot datu kvalitāti un analīzi, kas nepieciešama digitālā vienotā tirgus īstenošanai, apvienojot attiecīgās zināšanas un padarot to viegli pieejamu sabiedrībai. Tā turpinās izstrādāt Digitālās ekonomikas un sabiedrības indeksu. Komisija regulāri ziņos par stratēģijas īstenošanas sekmēm.

6. NOSLĒGUMS

Digitālā vienotā tirgus stratēģijas uzdevums ir palīdzēt Eiropas sabiedrības pārveidošanās procesā un nodrošināt, ka šī sabiedrība var nākotnē raudzīties ar pārliecību. Komisija aicina Eiropas Parlamentu un Padomi atbalstīt šo stratēģiju, lai digitālais vienotais tirgus cik drīz vien iespējams tiktu īstenots, un ciešā sadarbībā ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām aktīvi iesaistīties tā īstenošanā.

²¹ 2015. gada rudenī Komisija iesniegs jaunu tirdzniecības un investīciju stratēģiju kas pievērsīsies digitālās tirdzniecības programmas galvenajiem jautājumiem.

Pielikums: Digitālā vienotā tirgus īstenošanas plāns

Darbības ²²	Grafiks
Patērētājiem un uzņēmumiem labāka piekļuve digitālajām precēm un pakalpojumiem visā Eiropā	
Tiesību aktu priekšlikumi par vienkāršām un efektīvām pārrobežu līgumtiesībām patērētājiem un uzņēmumiem	2015
Regulas par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā pārskatīšana	2016
Pasākumi paku piegādes jomā	2016
Vērienīga pārskatīšana nolūkā sagatavot tiesību aktu priekšlikumus nepamatotas ģeogrāfiskās bloķēšanas novēršanai	2015
Konkurences nozares apsekojums par e-komerciju saistībā ar preču tirdzniecību tiešsaistē un tiešsaistes pakalpojumu sniegšanu	2015
Tiesību aktu priekšlikumi par autortiesību sistēmas reformēšanu	2015
Direktīvas par satelītu apraidi un kabeļu retranslāciju pārskatīšana	2015 / 2016
Tiesību aktu priekšlikumi nolūkā samazināt uzņēmumu administratīvo slogu, kas izriet no atšķirīgiem PVN režīmiem	2016
Piemērotu apstākļu radīšana digitālo tīklu un pakalpojumu attīstībai	
Tiesību aktu priekšlikumi par pašreizējo telesakaru noteikumu reformu	2016
Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas pārskatīšana	2016
Visaptveroša analīze par platformu nozīmi tirgū, tostarp par nelikumīgu saturu internetā	2015
Direktīvas par e-privātumu pārskatīšana	2016
Līgumiskas publiskā un privātā sektora partnerības izveide kibernetikas jomā	2016
Digitālās ekonomikas izaugsmes potenciāla maksimāla izmantošana	
Iniciatīvas attiecībā uz datu īpašumtiesībām, datu brīva plūsma (piemēram, starp mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzējiem) un Eiropas mākoņdatošanas jomā	2016
Svarīgāko IKT standartu plāna pieņemšana un Eiropas sadarbības satvara paplašināšana, lai tas ietvertu sabiedriskos pakalpojumus	2015
Jauns e-pārvaldes rīcības plāns, tostarp “tikai vienreiz” principa iniciatīva un iniciatīva par uzņēmumu reģistru savstarpējās savienojamības izveidi	2016

²² Saskaņā ar Komisijas labāka regulējuma principiem, gadījumos, kad ir sagaidāms, ka uzskaitītājiem pasākumiem būs būtiska ietekme, tos papildinās ar konkrētiem ietekmes novērtējumiem.